

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **A. F.**

oskarżonej o czyn z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 września 2023 r.

skargi obrońcy oskarżonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt X Ka 124/23,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie

z dnia 6 grudnia 2022 r., sygn. akt V K 370/21,

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

postanowił:

- 1. na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. oddalić skargę;**
- 2. kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżoną.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie wyrokiem z dnia 6 grudnia 2022 r., sygn. akt V K 370/21, uniewinnił A. F. od popełnienia zarzucanego jej czynu z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

Wyrok ten zaskarżył na niekorzyść oskarżonej prokurator, podnosząc obrazę art. 7 k.p.k., polegającą na dowolnej i wybiórczej ocenie dowodów, w wyniku czego

bezpodstawnie uniewinniono oskarżoną. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt X Ka 124/23, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie.

Skargę od tego wyroku, powołując się na art. 539a § 1 i 2 k.p.k., wniósł obrońca oskarżonej A. F.. Zarzucił: „naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie z dnia 6 grudnia 2022 r., sygn. akt. V K 370/21 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w wypadku wskazanym w art. 454 § 1 k.p.k., wobec stwierdzenia, że dowody w postaci zeznań świadków Ł. G. i K. K., oceniane zgodnie z kryteriami określonymi w art. 7 k.p.k. pozwalają na potwierdzenie w sposób pewny sprawstwa po stronie Oskarżonej oraz wobec stwierdzenia, że nie są wiarygodne dowody w postaci wyjaśnień Oskarżonej oraz zeznań świadka M. B. w zakresie, w jakim negowali oni aby Oskarżona miała trafić nieustalonego funkcjonariusza Policji kulą śnieżną, podczas gdy z uwagi na okoliczności zdarzenia w postaci dynamiki sytuacji, znacznej odległości pomiędzy Oskarżoną a funkcjonariuszami Policji, późnej pory zdarzenia, znacznej liczby osób biorących udział w zgromadzeniu, które rzucały kule śnieżne oraz podobnego ubioru wszystkich tych osób, a w przypadku świadka Ł. G. także z uwagi na brak frontального zwrócenia w kierunku osób rzucających kule śnieżne, zaś w przypadku świadka K. K. również z uwagi na brak skupienia na jednej konkretnej osobie, nie było rzeczywistej możliwości jednoznacznego stwierdzenia przez świadków Ł. G. i K. K., że to Oskarżona wykonała rzut kulą śnieżną, która trafiła nieustalonego funkcjonariusza Policji, z kolei wyjaśnienia Oskarżonej oraz zeznania M. B., które to osoby miały realną możliwość obserwacji całego toru lotu kuli śnieżnej rzuconej przez Oskarżoną, wskazują, że nie doszło do trafienia tą kulą nieustalonego funkcjonariusza Policji, a ponadto w sytuacji gdy Oskarżona nie miała fizycznej możliwości dorzucenia kuli śnieżnej do kordonu Policji, jak również w sytuacji nieustalenia tożsamości i nieprzesłuchania pokrzywdzonego, które to okoliczności nie pozwalają na zakwestionowanie oceny materiału dowodowego dokonanej przez sąd I instancji, co winno skutkować utrzymaniem zaskarżonego wyroku w mocy”.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę prokurator wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie, bowiem wbrew twierdzeniu skarżącego Sąd odwoławczy, wydając wyrok kasatoryjny, nie naruszył art. 437 § 2 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. i art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Pisemne uzasadnienie zaskarżonego wyroku każe przyjąć, że przyczyną uchylenia wyroku Sądu Rejonowego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania była konieczność respektowania reguły *ne peius* ujętej w art. 454 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy jednoznacznie bowiem stwierdził, iż „należało przyznać rację skarżącemu co do tego, że zgromadzone w sprawie dowody, przeanalizowane zgodnie z wymogami art. 7 k.p.k. pozwalają w sposób pewny, a więc bez ryzyka popełnienia błędu potwierdzić sprawstwo oskarżonej”, a następnie, że „nie miał wątpliwości, iż oskarżona jest sprawcą czynu zabronionego a wydaniu wyroku skazującego w instancji odwoławczej sprzeciwiał się zakaz, którym mowa w art. 454 § 1 k.p.k.”. Ten pogląd Sąd odwoławczy wyraził po uzupełniającym przesłuchaniu dwóch świadków na rozprawie apelacyjnej i dokonaniu oceny całokształtu materiału dowodowego, która to ocena jest podważana w przedmiotowej skardze. Wobec tego należy stwierdzić, że ramy postępowania skargowego są wąsko zakreślone, a rzeczą Sądu Najwyższego jest wyłącznie skontrolowanie, czy wydając wyrok kasatoryjny sąd drugiej instancji nie naruszył art. 437 § 2 k.p.k., ale nie w takim sensie, jak rozumie to autor skargi. Nie dostrzega on, że kontrola w trybie skargi ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego, zatem orzekając co do przedmiotowej skargi Sąd Najwyższy nie może rozstrzygać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania wyroku zmieniającego. Nie jest bowiem władny do oceniania materiału dowodowego przedstawionego w sprawie oraz czy wnioski wysnute przez Sąd odwoławczy na podstawie tego materiału są prawidłowe, w

konsekwencji czy organ ten poprawnie ocenił zarzuty apelacyjne. Byłoby to równoznaczne z nadaniem skardze charakteru nieznannej ustawie „superapelacji” i przejmowaniem przez Sąd Najwyższy, który miałby ponownie oceniać zarzuty apelacyjne, roli sądu odwoławczego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2019 r., II KS 11/18; z dnia 26 listopada 2021 r. V KS 29/21; z dnia 14 lipca 2022 r., III KS 44/22; z dnia 23 sierpnia 2022 r., IV KS 19/22; z dnia 27 kwietnia 2023 r., IV KS 13/23 i in.). Gdy chodzi o wydanie przez sąd odwoławczy orzeczenia kasatoryjnego z uwagi na wymóg respektowania reguły *ne peius*, kontrola Sądu Najwyższego prowadzona w następstwie wniesienia przez stronę skargi ogranicza się do zbadania, czy organ *ad quem* wyraził i uzasadnił pogląd, że zgodna z regułami ujętymi w art. 7 k.p.k. ocena dowodów zebranych w toku postępowania prowadzi do wniosku, iż prawidłowe byłoby skazanie oskarżonego, a nie jego uniewinnienie, względnie umorzenie wobec niego postępowania. Jak to wcześniej akcentowano, w ramach tej kontroli Sąd Najwyższy nie bada, czy prawidłowa jest ocena dowodów przedstawiona w uzasadnieniu orzeczenia kasatoryjnego, prowadząca sąd odwoławczy do wniosku o konieczności ponownego rozpoznania sprawy przez sąd pierwszej instancji. Zatem nie ma racji bytu podniesiony przez skarżącego zarzut i ta część motywacyjna skargi, w której przekonywał on, że ocenę dowodów z wyjaśnień oskarżonej i zeznań świadków, jakiej dokonał Sąd odwoławczy, „należy postrzegać jako nielogiczną oraz sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania”, że ocena ta „nosi znamiona dowolności”, wobec czego Sąd Okręgowy „bezzasadnie uchylił wyrok sądu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, w sytuacji, gdy brak było podstaw do kwestionowania poprawności tego rozstrzygnięcia, co winno skutkować utrzymaniem przedmiotowego orzeczenia w mocy”. Wobec tego nasuwa się uwaga, że restryktywne podejście do przedmiotowej skargi skłaniałoby nawet do pozostawienia jej bez rozpoznania, jako opartej na innym powodzie niż wskazane w art. 539a § 3 k.p.k. (art. 539f w zw. z art. 531 § 1 k.p.k.).

Jak wyżej podano, orzekający w niniejszej sprawie Sąd drugiej instancji wyraził i uzasadnił pogląd o wadliwości wyroku uniewinniającego, co wystarczy do stwierdzenia, że wydając wyrok kasatoryjny nie naruszył art. 437 § 2 k.p.k. Z dokonaną przez ten Sąd oceną dowodów obrońca będzie mógł polemizować

podczas ponowionego postępowania pierwszoinstancyjnego, mając w polu widzenia, że przedmiotowy wyrok kasatoryjny nie obliguje Sądu meriti, który i w takim wypadku zachowuje samodzielność jurysdykcyjną (art. 8 § 1, także art. 442 § 3 k.p.k.), do wydania określonej treści orzeczenia.

Z tych względów Sąd Najwyższy skargę oddalił, co skutkowało obciążeniem oskarżoną kosztami postępowania skargowego.

[K.K.]

[ms]